

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 4 40
Pol leta 2 20
Četrt leta 1 10

Pri oznanilih in tako tudi pri „pomočnicah“ se plačuje za navadno tistopono vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „troh kron“, na starem trgu in v namski ulici ter v Trstu, via Cassana, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici na Travniku 16, I., naročnina pa opravištvu „Soče“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri opravištvu.

P. n. gg. naročnikom!

Bliza se konec leta in tiskarski obhodnik z računi nam je za petami. Ujeti smo med tiskarno, ki zahteva plačilo, in naročniki, ki z naročnino zaostajajo. V mrzli zimi potimo se zaradi stroškov, katere nam je poravnati. Naj imajo p. n. gg. naročniki z nami usmiljenje, pa naj nas rešijo tega položaja. Skrbeli smo, da se je list redno pošiljal in da niso naročniki zgube trpeli zaradi konfiskacij. Pomnožili smo včasih list, da bi podali bolj raznovrstne tvarine. Izpolnili smo svojo dolžnost v vseh ozirih. Prosimo gg. naročnike, naj izpolnijo tudi oni svojo, kakor so se zavzeli, ko so list naročili ali ko so ga obdržali, ter naj nam pošljejo naročnino, do katere imamo pravico. Nekatere gospode čakamo že dve leti in še nam niso plačali. Zahteva se preveč: list naj bi bil dobro pisan in pa — zastoj. Zastoj bilo je le upanje, da dobimo naročnino pred koncem leta. Prosimo gg. naročnike, naj nam vsaj to upanje izpolnijo.

OPRAVNIŠTVO „SOČE“.

† Anton Goriup.

„Ko trombe glas, ko zvon doni
Od vrliga moža spomin;“

tako pojemo lahko s Koseskijem mi in tako bodo za nami peli naši potomci o možu, kojega pozemske ostanke smo v ponedeljek popoldne slovesno spremili k zadnjemu počitku. C. kr. nadsodnijske svetovalec Anton Goriup, goriške deželi in posebno goriškim Slovencev skozi mnogo let zvesti zastopnik v v raznih ljudskih zastopih je v jutro 1. decembra t. l., 70 let star, sklenil svoje zemsko potovanje, na kojem je kot uzoren uradnik in vesten ljudski zastopnik skozi više 40 let neutrudljivo in zares uspešno delal v korist naše dežele in zlasti za blagor svojih rojakov, goriških Slovencev.

Ranjki se je rodil na Vrhu nad Kanalom l. 1812; kot sin premožne kmečke hiše prišel se je šolal v Gorico, kder je kot vseskozi odličen dijak dovršil filozofijo; končaviš z enako odličnim uspehom pravne studije, nastopil je kot pravni praktikant odbrano si sodnijsko kariero pri kriminalni sodnji v Gorici in tu se je uže koj s početka obnašal kot jako bistroumen in spreten delavec, ter si je s tem pridobil občeno priznanje. Nadrobno iz njegove mladostne dobe in iz njegovega prvega sodnijskega službovanja nam niso še zadosta znane, da bi mogli o njih kaj zanesljivega poročati. V javnem življenji ga najdemo prvič leta 1848, ko je izvoljen v dunajski parlament neprestrašeno zagovarjal pravice naših kmetov v obravnavi zastran odvze zemljišnih služnosti. Kot pravi ljudski zastopnik puščal je sodnijsko togo doma, ko se je podajal v zbornico, in je tam tako odločno branil pravice svojih pravih zastopancev, da si je nakopal v viših krogih zamero, katera ga je pozneje zelo zavirala, da se na lestevici uradniškega dostojanstva ni mogel tako čvrsto naprej pomikati, kakor bi se bil mogel z ozirom na svojo redko bistroumost, spretnost in na svoj možki neupogljivi značaj, kajti te neprecenljive lastnosti sodnijskega uradnika mu priznavajo vsi — tudi oni, ki mu niso bili posebni prijatelji. Kot okrožne sodnijske svetovalec v Gorici bil je ranjki pravi biser med osebjem te oblasti. Njegova bistroumost je razmotala še tako zmedene pravne štrene in zato je bil njegov glas v obravnavah, h kojim je bil klican kot sodnik, jako tehten, navadno merodajen.

V deželnem zboru je sedel prva leta po kompromisu kot edini zastopnik slovenskih velicih posestnikov, pozneje ga je pa dobo za dobo volila tolimska

stran. Tudi v tem zboru je bil mož vedno na svojem mestu in zlasti v sesiji leta 1866 je v jako zanimivi in velevažni obravnavi zastran volilne reforme z bistroum mečem svojega uma presekala gordiški voz, v koji se je bilo zaplelo to vprašanje, tako — da smo mu goriški Slovenci dolžni večno zahvalo za njegovo neprecenljivo zaslugo. V vseh važnejših prasnjih slišal se je v zboru njegov glas in navadno bil je odločiven, ker njegove besede bile so premišljene in utrjene. — Po vrednosti ocenivši njegove odlične zmožnosti in njegovo vstrajno delavnost — mu je bil zbor o svojem času zaupal državoposlanski mandat, pozneje pa ga je skozi več dob volil v deželni odbor, kder je ne samo kot referent v občinskih zadevah, ampak tudi za opraviča deželnega in zemljišno-odveznega zaloga vestno in uspešno deloval, dokler ga je dalje časa trajajoča slabotnost primorala, da se je leta 1880 odpovedal deželnemu odborništvu in poslanstvu.

Ranjki ni bil, kar se navadno imenuje, iskren narodnjak — svojo narodnostno „professio fidei“ je v deželnozbornski obravnavi dne 9. januarja 1866, ko je šlo namreč za volilno reformo, sam tako le položil:

„Jaz spožnavam, da me ni šteti med one, kateri pod zastavo narodnosti segajo predaleč se svojimi zahtevami ter se ne zmenijo za nepremagljivo moč materije ali za dejanske razmere in pogoje. Kakor vsako drugo pravično načelo, zlorabi se lahko tudi to. Toda kdo more obsoditi oni plemeniti, človeku prirojeni čut, ki ga veže posebno s tistimi, s kojimi ima skupno korenino in ki se razodeva zlasti v enakosti in podobnosti jezika, značjev — in po kojem se kaže narod kot ena sama obširna družina? Pa kakor samoljubje posameznika, tako ne sme tudi narodnostni čut tako daleč segati, da prezre iste naravne čute in pravice drugih ter zahteva, da morajo drugi služiti njegovim interesom. Posamičen narod je samo član velike družine vesoljnega človeštva in načelo zmernosti, katero ubira in stavi v pravo razmerje prizadetja raznih narodnosti, sloni na človečanski ideji.“

Jako pomenljive so tudi druge besede, ki jih je govoril Goriup v isti obravnavi v obrambo naše stvari proti strastnim napadom italijanske stranke. Starosta in prvak te stranke, ranjki dr. Rismondu, je bil namreč končaviš svoj govor proti volilni reformi z navadnim svojim pathosom zaklical slovenskim poslancem: „O vedite, da bi smeli jako veseli biti, ako bi bilo solnce naše civilizacije obsejalo vrhove vaših gor!“

Na to mu mirno in dostojno odvrne Goriup:

„Dr. Rismondu, kateri zahteva za svojo narodnost monopol civilizacije in inteligencije, odgovorjam, da se ne bom spuščal v nikakoršno primerjanje. Jaz občudujem rimsko velikost, katero imenuje Italija svojo dediščino; občudujem posebno umotvore italijanskih učenjakov in umetnikov. Toda življenje narodov se šteje po stoletjih. Kakor nas uči zgodovina, ima vsak narod svojo otroško dobo, svoj zlati vek in dobo propadanja. Oglejmo si Rimljane, oni so bili veliki, pa so se malo zmenili za človeške pravice in slednjic so jih premagali tisti barbari, katere so oni hoteli podjarmiti. — Če ste veliki, ne vstečajte nam vsaj v greh, če napremo vse svoje žile, da vas dosežemo. Pustite nam nado!“

Iz teh besed se pač jasno posnema, da je ranjekemu, naj se je včasih v svojem zvanjem še tako mrzlega kazal, vender gorko srce bilo za narod, kojega sin je bil.

Goriup ni spadal v vrsto onih govornikov, kateri mnogo in lepo govoré, tudi svojih pismenih del ni lepotičil z izbranim jezikovnim cvetjem, — a kar je govoril in kar je pisal, je bilo jedernato, in tem prepričevalnejše, ker je prihajalo vselej iz govornikovega prepričanja. Goriup je bil v vseh svojih govorih in dejanjih dosleden in vstrajen v svojem prepričanju; — zato ga je marsikdo imel za trmoglavca. A ker je njegova trma slonela na vestno premišljenej, spoznanaj resnici, — je ž njo malo da ne vsakrat prodril. Zato pa je smel ponosno trditi v seji 11. januarja 1866, ko so ga sumničili, da je kot zastopnik velicega posestva onezvestil svoj mandat: „Kar zadeva moj politični značaj in doslednost mojih menenj,

sem v ugodnem položaji, da lahko zagotavljam: V celém mojem političnem življenji ne najdemo protislovij ni med načeli, ki sem jih izrazil, ni med mojimi dejanji in z mirno vestjo si upam pozivljati, naj se mi dokaže, da to ni res!“

Omenjati nam je še, da je bil r. Goriup med ustanovniki goriške čitalnice, katero je rad podpiral in jej je zvest ud ostal do zadnjega. Kedar je šlo za kak dobrodelen namen — videli smo ga tudi vselej med darovatelji in podpiral in pomagal je še marsikje in obilno, pa tako da levica ni znala za to, kar je darovala desnica.

Ranjki je bil telesno zelo slaboten človek — in na zvanjanje stran ni vselej obračal prijaznega lica, mariveč je imel navadno, če ni bil izredno dobre volje, nekaj osornega v svojem vedenji. A šibka posoda je oklepala velik duh in v grčavi lupini je tičalo zlato zrno. Zato je bil v mnogih krogih priljubljen, a povsod jako spoštovan. In ta ljubezen in to spoštovanje mu ostaneta posebno med nami goriškimi Slovenci tudi po smrti, saj je zaslužil, da mu ohranimo vstrajen, hvaležen spomin.

Napredek na Kanalskem.

IV.

Kanalski okraj — posebno lepa kanalska dolina — ima za sadjerejo jako primerno lego; ali sadjereja je na Kanalskem prav tam, kjer živinoreja, če ne še zadej! Staro drevje je posehuilo, mladega so malo sadili, tako da je v tem oziru okraj res na slabšem, nego pred desetimi leti. Kje je bila zopet kmetijska družba se svojim delovanjem? Na Vipavskem pri vzbujenih Vipavcih, da ne omenjam laškega dela naše dežele. Koliko je pripomogla k umni sadjereji na Kanalskem? — Za napredek zaspani naš okraj bi morala družba buditi, vsaj eksekutorji to dobro znajo, kedar pobirajo davke, katerih jeden del gre tudi v podporo kmetijske družbe. Zakaj bi se jednako ne godilo, kedar se jemlje in daje? Dvojna mera ni nikjer na pravem mestu!

Kakó pa je s kmetijskim podukom v šolah, s šolskimi vrti, ki so potrebni, da se mladini vsaj nekaj sanja o umnem kmetijstvu? Za te vedó na Kanalskem, kakor za španske vasi. Kanalska šola, katero obiskuje večina otrok kmetijskega stanu, poznejši gospodarji, nima ni šolskega vrta, ni kmetijskega poduka — niti v razdelitvi ur! Tako je vsaj bilo še pred letom, ko sem si ogledal prostore svoje prve šole. — Da je po družih, komaj ustanovljenih šolah v okraji kaj boljše, je gotovo; a da tudi te večinom nimajo šolskih vrtov, je tudi res. Ako morajo gosp. učitelji na tabli umno kmetijstvo podučevati, smemo pričakovati toliko uspeha, kolikor o poduku uemščine v kraških šolah. — C. kr. okr. šolski svet, — da o županstvih molčim — na delo, saj ministerstvo poljedelstva in nauka to dosti jasno zaukazuje!

Pa kaj hočemo, kanalski okraj mora biti pri vsem in povsod — zadnji. „Čekaj osel, da trava zraste!“ naj se dá prej drugim krajem, potem pride mo še le mi na vrsto. — Poreče kdo, da sem pesimist, da hudiča rišem še bolj črnega, nego je; a jaz hočem še večkrat, kaj nadrobnejše povedati o našem okraji, ako bo cenjena „Soča“ hotela dati prostor mojim besedam (prav rada Ur.), katere, mislim, vendar ne padejo vse na trda, kamenita tla. Čas bo uže, da svet zvé, kako se godi na Kanalskem, kako se tu potijo prijatelji narodovi, kako skrbé za ubogi narod oni posamezniki in društva in oblastva, ki so za to postavljena.

Kanalec.

Dopisi.

Iz Renč. 5. dec. Ta je bila lepa. Došli so gosti, misleči, da bodo sijajno sprejeti od gospoda, ki jih je povabil. Dobili so prostor odkazan v gostilni, kjer bi se bili imeli veseliti. Gostje bili so slovenske krvi, a italijanske goverice. Pripeljali so se, kakor so

rekli, v neki „korjoli“. Večerja bil je dolg rižot s šporednim sirom. Nekateri vablenci bili so ob enem muzikaši, ki se godli, da se drugi plesali. Onim je zmanjkovala sapa, tem pa moč; vse le zato, ker miza je bila tako narejena, da bi jo bil lahko prekucnil, ne da bi se bilo bati, da se kaj razlije ali izkida, polomi ali pohabi. Nekdo prigovarja in pritiska in doseže, da se zopet zasliši glas godbenih strojev, na kar se par pet zavrti po dvorani. Nazadnje prigovarjanje nič več ne pomaga; vablenci sežejo v žep, pa si naročijo, kar želijo, sebi in muzikašem, ali o joj: ta ima strgan žep, oni prazen, oni ga celo nima. Tedaj je plačal, kdor je imel; kdor ni imel, ni pa nič plačal. Prav jim je; prašati so imeli, ali tudi kaj dobijo, ko so bili vabljeni. Mar hočejo, da naj hišni gospodar vabi in vrhu tega še — plača. Ne boš Jaka; tako bi storil Slovenec Slovence; ali ko vabi tak gospod take gospode, treba je čistih računov: patti chiari, potem vé vsakdo, kaj je in kaj ni plačati. Za to pot živio rižot in nabiralni krožnik!

Z dežele na Primorskem, 29. nov. Cenjena „Soča“ mi pač dovoliš odgovoriti par besedic na dopis „z dežele na Primorskem“ v 95. št. „Edinosti“. Gosp. dopisnik x+y ne vé, ako stvar — cecilijansko petje — pojde, „ker tako petje ni v duhu našega naroda“!? Rad bi vedel, zakaj ne? zato bi bilo jedino prav, da bi se bili navedli tehtni uzroki. Da nimamo dobrih pevcev (kdo je kriv? morda mlajši učitelji — neorgljavci?) in vrlih pevovodij povsod, je uže res, pa ravno zato se je ustanovilo društvo, kateremu glavna naloga bo, podpirati in pospeševati, da dobimo, česar nam manjka.

Da pa g. dopisnik omenja Nemce, „v katerih je cecilijansko petje prodrlo“, je pokazal, da si predstavlja Nemce nekako kot vsemogočne. Žalostno je, da še mnogi Slovenci čestijo nemškemu „moloha“, da menijo, da le Nemec je za vse, da le on more napredovati, — Slovenec pa da mora ostati tam, kjer je! „Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti,“ poje naš Koseski; da bi vsak Nemec uže iz neba padel muzikalen, učen, Slovenec pa tepec, tega vendar ne verujem. G. dopisnik je menda izrastel iz šole, ko so uže nežnej mladini zabijali v glavo nemško vsemogočnost!

Da cecilijansko petje „ni v duhu našega naroda“, je res, ker Slovenci smo to petje še malo gojili, a pri cerkvenem petju se ne sme gledati toliko na narodni, kolikor na cerkveni duh, in ta naj bi bil po vesoljnem katoliškem svetu jednak. Cecilijansko petje je tako malo v duhu nemškega in drugih narodov, kakor našega naroda, — ono je v cerkvenem duhu in ta mora dišati vsem narodom! Da bi se še dalje roke mirno križem držale in da bi se poslušal po naših svetiščih duh nemških in drugih poskočnic in jedrnatih posvetnih melodij, tega vendar ne želi nobeden zaveden katoličan. Vsak, kogar veže stanovska dolžnost in poklic, ali kdor je zmožen in vnet za verski napredek, mora želeči, da se iz cerkve iztrebi, kar ni cerkvenega.

Potem pa se je spravil g. dopisnik na učiteljska, učitelje in ljudske šole. Pravi, da dandanes se „na učiteljskih ne uči več orgljanja, zato iz njih izhajajoči učitelji niso sposobni pevovodje in organizisti. Kot taki tudi v ljudski šoli ne morejo gledé petja tako delovati...“ Koliko debelih je v teh kratkih dopisnikovih stvkih!

Samo mimo gredé omenim, da se orgljanja na učiteljskih niso nikoli učili, pač pa glasovir, pa naj bo; a da dandanes iz učiteljske izhajajoči učitelji niso sposobni pevovodje in da tudi v ljudski šoli ne morejo gledé petja tako delovati, kakor drugače, je grozno debela zmota. G. dopisnik res malo pozna mlajše učitelje, ki niso orgljavci, a vendar podučujejo petje mnogo uspešneje s pomočjo gosli, kakor starejši s pomočjo glasovirja.

Da so gosli mnogo boljše za poduk v petji, nego glasovir, je svetovno dokazana resnica in znati bi jo moral vsak, kdor se loti pisati o poduku v petji. Da se je uvelo na učiteljskih goslanje mesto „orgljanja“, je bilo, ne gledé na druge okoliščine, z ozirom na bolji uspeh jako pametno in prav. Pri učiteljih je le toliko boljše, da znajo orglati, ker si s tem lahko zboljšajo pičlo plačo; gledé petja v ljudski šoli in tudi drugodi pa ni nič boljše, ampak slabše.

Jaz poznam več mlajših učiteljev in tudi jaz sem jeden tistih, ki podučujejo petje v ljudski šoli s pomočjo gosli boljše, kakor vsi predniki s pomočjo glasovirja. Da bi pa brez orgljanja ne mogel biti dober pevovodja, je tudi prazna, kajti jaz sem v jednem letu izuril krepak moški in delom tudi mešan zbor iz čisto kmetskih ljudi, da lahko nastopi in je tudi uže nastopil pred najboljše občinstvo. Če tudi so bili moji predniki nekateri dobri orgljavci, je bila vendar šolska in druga mladina sploh brez vsakega izobraženja v petji. V cerkvi pa so razsajale orgle in pevci — kričači z njimi — pa mirna Bosna!

Tedaj g. dopisnik drugikrat roko malo bliže sebi in ne mahati tako okolo, kakor da bi ne bilo nobenega blizu, da bi videl in občutil. Stvar je treba malo bolj premisliti, potem pa uže pojde, da ne bo treba odgovarjati Vašemu dopisu, če tudi je treba po-

misлити, „kaki muziki so po večem nemški (zopet!) učitelji in duhovniki...“ Škoda, da niste ostali med njimi, ko ste bili nekaj časa v njih! Ostali bi bili učitelji neorgljavci brez Vaše — hvala Bogu nemerodajne! — klofute in cecilijansko društvo brez Vašega prorokovanja, katero se sicer ne bo izpolnilo, marveč, ako Bog dá in vztrajno delovanje, se bo na Goriškem razvilo pravo cerkveno petje Bogu v čast in narodu slovenskemu v ponos in prid!

a—b.

Od meje beneške, dne 3. decembra. — Danes, ko je god sv. Frančiška Ksaverja, mojega varuha, berem v „Življenji svetnikov“, da je Bog podpiral delovanje tega svetnika na misijonih med ajdovskimi ljudstvi z mnogimi čudeži, posebno s tem, da mu je podelil dar jezikov. Vsled tega se je učil z veliko lahkoto tujih azijskih jezikov ter v istih pridigoval in katekizme spisoval. Mnogokrat je oznanoval resnice sv. vere celo v takih jezikih, katerih se ni nikdar učil. Bog je hotel, da misijonarja, sv. Frančiška, vsa različna ljudstva v svojih jezikih pridigovati slišijo. O srečni azijski narodi!

Pri nas ni tako. V nekterih duhovnijah, kjer so Slovenci z Lahi pomešani, ne slišijo prvi ne pridige, ne krščanskega nauka v svojem slovenskem jeziku, ne v cerkvi ne v šoli. Slovenski otroci se učijo doma govoriti in moliti po sloveški, v cerkvi in v šoli pa po laški. Nazadnje ne znajo ne tega, ne onega dovolj; in mladina ostaja nevedna, surova.

Naj bi vendar kdo pomagal odstraniti to pomanjkljivost! Prvi korak k boljšemu bi se storil, ako bi se take narodno mešane duhovnije (n. pr. Dolenja, Rutars) ločile od laške fare (Bračan) in dekanije (Kormin) ter kot neodvisni vikarijati (s čisto slovenskim Mernikom ured) pod slovensko biskopsko dekanijo djal, ktera ima svojega, narodnim jezikom pravičnega dekana v Ločniku. Te duhovnije so po naravi in županstvu že ločene od Bračana in zvezane z drugimi duhovnijami slovenskimi v Brdih, naj bi bile tudi po cerkveni uredbi! Taka zveza bi zelo koristila verskemu znanju in pravnemu napredku.

Ti pa, sv. Frančišk Ksaverij, izprosi vsem č. pastirjem slovenskih ovčic, tudi onim na beneški meji, dar slovenskega jezika!

France.

V Trenti, 3. decembra. — (Naša čitalnica.) Nekateri so čitalnicam nasprotni; jaz ne tako. Ne tajim: vsaka, tudi še tako sveta reč se lahko narobe — v slabo obrne: jednako tudi čitalnica. A prvotna misel — ideja je dobra pri čitalnicah. Treba nam je računati s takimi činitelji (faktorji), kakoršni so v resnici, in ne smemo slepiti sami sebe. Časnikarstvo ima dandanes veliko moč za — slabo; a za dobro tudi: če ga vzdržujemo, podpiramo, da ne zaleze na krivo pot. V tem pogledu je prav dejal „Slovenec“ pred nekim časom, da nekoje ljudi laže spreobrne ali vzdrža na pravem pota dober časniški članek, nego kaka pridiga (ne spominjam se natančno „Slovenčevih“ besedij). Tedaj časnikarstvo ima velik upliv, t. j. mnogo se dá doseči z njegovo pomočjo.

Dandanes je ljudem tudi to potrebno, da vedó: kako se drugje godi, kako se drugi obračajo pri enakih okoliščinah, kako pri teh ali onih občinskih ali zasebnih opravilih itd. Temu namenu ima služiti časnik. On je tedaj mnogokrat dober svetovalec. — A treba je časnike brati; drugače ne more koristiti dotičnemu. Vsak si pa ne more vzdrževati različnih časopisov; zato je pomoč najti v družbi, v združenji!

Ali tudi pri nas morebiti uže cvetó kaka čitalnica? To ne, tudi ni upati, da bi kmalu pricvetela. A ipak imamo nekaj takega tudi v naši Sibiriji, sem hotel reči: v naši Švici. V Ameriki imajo zdaj celo hiše tako zidane, da jih lahko prevežajo iz kraja v kraj; zakaj bi mi ne imeli takih potujočih čitalnic, sem hotel reči: potujočih časnikov? Zdaj sem povedal, kaka je naša čitalnica. — Težko pričakujemo „Soče“ in drugih časnikov tu pri nas v deželi samote — hodimo ¼ ure „pošti“ naproti, v časih še brezuspešno. In ko vendar le dojde: tedaj pa roma časnik na Log ali pod Ležo ali za Poden. In tu: jeden bere, a drugi posluša; na to začne debatovanje in razpravljanje. In poslušalec deje: Nu glej, moj človek: kaj smo mi to vedeli; če bi bili še mi tako naredili!... Pa spet pravi: Dé te vsi neteki! do zdaj je bila le Soča v Trenti; a sedaj pa je prišla tudi Trenta v Sočo. Ti moj Bog, ja; saj pravim: kako je zdaj vse drugače na svetu!

Taka je tedaj naša čitalnica. Jaz ne trdim, da je vzgledna: a pravim: bolje nešto, nego ništa! Če tedaj imaš priliko, podaj kmetiču berilo, spodbujaj ga, pomagaj mu: odpri mu oči — napravi mu vsaj „tako čitalnico“, potujočo. Tudi to malo ma pride na hvalo!

P-ov.

Izpod Batôgnic, 30. novembra. (Naš kmet in zdravnik.) Naše ljudstvo se v slučajih bolezni kaj

rado obrača do kakih mazačev, zagovarjalcev in drugih sleparjev. Naj se naši gg. duhovni še toliko prizadevajo, ljudstvo od tega odvrti, vendar ni moči tega prav doseči. — Kaj je neki tega krivo?

Nekaj se to godi zaradi tega, ker so mazači „dober kup“, kmetiču pa navadno ne gre okroglo rado izpod palca. A ta uzrok še ne more biti dovoljen. — Po mojih mislih kmet ni tako slab opazovalec, kakor bi kedo sodil: marisikedaj jo kmet dobro zadene s svojo sodbo ali obsodbo. Tedaj besede: vox populi, vox Dei — ali po naše: ljudski govor; božji glas! niso ravno prazne. In godi se, da naš kmet tako obsodi tudi kakega zdravnika: bodisi gledé znana ali obnašanja ali njegovega govorjenja: če naš slovenski jezik uže preveč grdo lomi in pači.

Ali je čudo, če se ljudstvo od takih gospodov nevoljno odvrta in rajši gre k mazačem ali pa tekoj v lekarnico? — Kakor sem dejal: naš kmet ima dober čut, naj si je morebiti malo bolj na debelo obtesan. Po mojih mislih je uprav zdravnik odvisen od ljudi. Če si ne zna sam pridobiti zaupanja in spoštovanja, ne bode ga užival nikedar: ljubezen, zaupanje, spoštovanje se ne dadó vsiliti — to si moraš vse sam zaslužiti. Če pa tak g. stori le to, kar prav prav mora biti, a ne kar storiti more: ne bo mu zapal kmet in hodil bo še dalje h konjedercem ali konjederkam. To se mi je zdelo potrebno objaviti.

Naj nikedar ne misli, da govorim tu čez kako osebo posebej, ne! v mislih imam tu le stan sploh. Saj je na drugi strani dobro znano: kako ljudstvo nekatere gg. zdravnike spoštuje in hvali. Kdor ima s kmetom opravila in hoče pri njem kaj doseči: mora mu kazati pravo ljubezen — ljubezen mora presinjati vse njegovo dejanje; potem lahko vse doseže pri njem. — Če pa nasprotno človek pokuže, da mu je mari preveč le za se: po tem je — obsojen! Vox populi!

B—er.

Politični pregled.

V zbornici poslancev pozdravil je predsednik dr. Smolka v prvi seji 4. t. m. v novi palači zbrane poslance s primernim nagovorom, v katerem je poudarjal tudi spretnost in zasluge mojstra, ki je novo palačo sezidal. Na to je predložil finančni minister proračun za leto 1884. Vsi izdatki znašajo nekaj čez 510 milijonov gl., vsi dohodki pa nekaj čez 472 milijonov; ostane tedaj čez 38 milijonov premanjkljaja. Res je, da je med onimi 38 milijoni primanjkljaja vs tetih 22 milijonov za železniške zgradbe, 900.000 gl. za javna poslopja, 3.400.000 za podporo Koroške in Tirolske, 1.200.000 za državne ceste in stavbe itd., svote, ki se ne ponavljajo več, a vendar je primanjkljaj istinito večji nego lani pri vsem tem, da dohodki vedno rastejo. Tolažba, da so redni izdatki skoraj v ravnotežji z dohodki in da je torej prav za prav primanjkljaj odstranjen, nam bo malo koristila in je prav draga. Konec poročila finančnega ministra pojasnuje to najboljše, kajti minister pozivlje zbornico, da se odobré finančni predlogi, katere bo stavil, da konečno napravi red v gospodarstvu. — V isti seji predložila je potem še vlada več manj važnih predlogov, med temi načrt postave o zavarovanji delavcev proti nezgodam.

Tudi gosposka zbornica sešla se je 4. t. m. k prvi seji, pa še v starem poslopji. Seja je trajala le pol ure in obravnavale so se bolj formalne stvari. Med drugim poročal je predsednik grof Trautmannsdorf, da je poslal poziv knezo-nadškofu goriškemu, dr. Al. Zornu, da vstopi v gosposko zbornico.

Ker smo pri točki „državni zbor“, zdi se nam primerno na tem mestu objaviti, da so imeli v nedeljo kranjski državni poslanci sejo v Ljubljani, v kateri so se posvetovali, kako jim je zanaprej nasproti vladi postopati. Med drugim se je pri tem posvetovanji sklenilo, da se morajo vsi slov. poslanci z vso odločnostjo potegovati tudi za ostale, izven Kranjske bivajoče Slovence. Sklenilo se je, da pojdejo slov. poslanci k grofu Taaffe-ju ter da mu izročé spomenico, v katerej so izražene naše tirjatve. V tej spomenici se bo dalje poudarjalo, da slov. poslanci ne morejo in nečejo nikako dalje terpeti, da se Slovenci v drugih slovenskih pokrajinah stiskajo. Z veseljem pozdravljamo tudi mi Slovenci na Primorskem ta sklep državnih poslancev kranjskih, ter jim bomo vedno hvaležni, ako nam pripomorejo, da nevarni oblaki z našega političnega neba zginejo. Z združenimi močmi naprej!

Hrvatsko vprašanje je začasno rešeno, izjemno stanje je odstranjeno. Grof Khuen-Hedervary, rojen v Slavoniji, imenovan je kot ban hrvaški, Bedeković, bivši minister hrvatski, je vnovič sprejel mesto, katero je bil za časa prepira odložil. Baron Ramberg je bil pri tej priliki odlikovan z visokim redom. Bodo pa Hrvatje z novim banom zadovoljni? Se bo li novemu banu posrečilo, mir narediti med Hrvati in Madžari? To so vprašanja, na katera ni moč sedaj stalnega odgovora dati, a nam se stvar kaže v takem svitu, kakor bi ne bilo Hrvatom dobrega pričakovati. Bog daj, da bi se mi varali!

V zunanji politiki ni kaj posebno važnega poročati.

Domače stvari.

Slovenska narodna čitalnica v Gorici bo imela drugo soboto, 15. t. m., ob 7. uri zvečer svoj redni občni zbor. Na dnevnem redu so razna poročila dosedanjega odbora, pregledovanje računov in volitev predsednika in odbora. Pričakovati je, da se p. n. gg. čitalnični udje tega zbora udeležijo v obilnem številu, da pokažejo svoje hvalevredno zanimanje za napredek v društvenem življenju goriških Slovencev in da izberejo čitalnični odbor, ki jo bo prihodnje leto častno in varno vodil po poti napredka v veselje vseh rodoljubov.

Slovensko brašno in podporno društvo, imelo je preteklo nedeljo, kakor je bilo zadnjič naznanjeno, predavanje in domačo zabavo. Govoril je o novi obrtniški postavi podpredsednik dr. Gregorčič, s čegar govorom bili so poslušalci prav zadovoljni, kolikor se je moglo spoznati iz jasnih obrazov. Pred govorom in po govoru prepevali so društveni pevci različne pesmi prav lepo in prijetno. V domači družbi pretekli je večer prav hitro in lepo in marsikdo je zapustil društveno prostoro s trdnim sklepom, da ko bo zopet domači večer, pride spet v prijazno društvo, katero so bili tudi tisti večer počastili mnogi gospodje iz mesta. Udeležitev društvenikov ni bila slaba, vendar upamo, da prihodnjič bo še večja.

Jutre, 8. t. m., imelo bo društvo zopet tak večer. Govoril bo društveni predsednik Fr. Povše o pokojniških združenjih ali kako si priskrbiti srečno starost. Po govoru sledila bo zabava s petjem in srečkanjem. Ker bo jutro ob 2½ velika tombola na Travniku, katere se gotovo udeležijo tudi kateri društveniki z dežele, ki bi radi bili enkrat pri društveni zabavi, zato ne bo zabava ob 7. uri zvečer, kakor je bilo naznanjeno, ampak ob 4½, t. j. hitro ko konča popoldanska služba božja v cerkvi sv. Ignacija, ki začne ob 4 urah. Nadejamo se, da udeležitev bo obilna, kajti predmet, o katerem se bo govorilo, je jako zanimiv. Rojaki, na svidenje!

Odbor za Kocijančičev spomenik imel je pretekli torek, 4. t. m., sejo, v kateri je sklenil, da postavi slavnemu rojaku najprej nagrobni spomenik z latinskimi in slovenskimi napisom. Ob enem je naprosil pred. g. Jožefa dr. Gabrijelečiča, vodjo in profesora v goriškem bogoslovskem semenišču, da bi blagovoljno popisal življenje svojega prednika v slovenskem in latinskem jeziku. Slovenski životopis, namenjen našemu narodu, poslal bi se družbi sv. Mohora, da bi ga natisnila v Koledarčku ali v Večernicah; latinski bi se pa priobčil v goriškem duhovskem listu „Folium periodicum“. Kadar se bo natančneje vedelo, koliko bodo stala ta dela, posvetoval se bo odbor dalje, ali in kako bi se napravila ranjkemu spomeniška plošča v semeniški kapižnici, kjer je Kocijančič prebil polovico svojega življenja, in slika za kak javni prostor v semenišču, posneta po fotografiji. Na ta način meni odbor rešiti nalogo, katero so mu izročili darovalci radodarnih doneskov. Do zdaj se je nabralo 271 gl. za spomenik. Rodoljubi, ki nameravajo še kaj poslati v ta namen, naj pohitijo, da bo odbor vedel, s kakimi sredstvi mu je delati. Rodoljubi na noge!

Somenj sv. Andreja, ki je začel pretekli ponedeljek in bo trpel 14 dni, bil je prvi dan jako živ. Ljudstva prišlo je bilo od vseh strani prav mnogo, ker vreme je ugajalo. Blaga ni bilo več, ko druga leta, ako izvzameš živino, katere so bili prignali prav veliko na trg. Zivinska cena bila je precej visoka, drugega blaga se pa razmeroma ni veliko prodalo.

Duhovske premembe. Č. g. Hilarij Zorn, do zdaj začasni učitelj veronauka na c. k. realki v Gorici, postal je stalni učitelj za isti predmet na istem učilišču. — Č. g. Jožef Schauli, rojen 3. februarja 1803 v Šempetru pri Gorici, duhovni pomočnik od nekdanj prav tam, stopil je v stalni pokoj. — Č. g. Blaž Glavinca, do zdaj drugi katoliški dušni pastir v kaznišču v Kopru, postal je prvi in č. g. Anton Legović, do zdaj konsistorijalni kancelist in župnijski kapelan v Poreči, drugi dušni pastir v imenovani kaznišču.

Pogreb sodnijskega svetovalca, Antona Goripa, pretekli ponedeljek bil je nenavadno sijajen. Udeležilo se ga je preveliko število gospode vseh stanov. Deželni odbor poklonil je svojemu bivšemu udu krasen venec. Tako tudi goriška čitalnica, ki je ob času sprejema razobesila s svojih oken društveno zastavo, ovito s širokim črnim trakom. Čitalnični pevci, na čelu jim bivši čitalnični pevovodja g. Hrbar, zapeli so v cerkvi sv. Ignacija, predno so truplo odnesli, krasno pesem „Jamica tiha“ tako ginja, da so bili vsi navzoči gineni in da so celo Italijani in Nemci izrazili se o nji jako pohvalno.

Davica, ki otrokom spravlja življenje v nevarnost ali jim ga celo jemlje, pojavlja se v mestu, kakor se nam poroča, precej močno. Pa tudi na deželi ne prizanaša ta huda bolezen. Visokorodni gospod grof Strassoldo, župan v Renčah, izgubil je od petero ali šestero otrok, katere je imel, pred nekaterimi tedni zadnjega otroka za to boleznijo. Grof drži se vključ veliki zgubi še trdno in možko, grofinja je pa tako potrta, da se je bati za njeno zdravlje. Res pomilovanja in sočutja vredna soproga.

Otroški vrt v Gorici je zdaj tudi uradno dovoljen. Otrok je vpisanih že nad 40. Kaže se neobhodna potreba, da se misli na drugi vrt. To pa ni mogoče brez trdne denarne podpore. Zato prosimo, naj rodoljubi, ki so podpisali doneske, blagovoljno plačujejo, in naj oni, ki niso še nič podpisali ali plačali, stopijo v vrsto onih rodoljubov, ki na to stran že delajo. Enemu človeku je težko kaj velikega narediti, z združenimi močmi se pa lahko velike reči izvršijo. Zato rodoljubi, združimo se v napravljani in vzdrževanju prekoristnih otroških vrtov. V sedanjem vrtu otroci že lepo slovenski molijo in pojejo, radi igrajo in se po navodu urijo in razvijajo. Kar se prvi dan ne more doseči, se pa s časom.

Današnjemu listu pridjali smo ilustrirani cenik g. I. B. Purger-ja v Grocednu, kolikor smo ga imeli.

Odbor „Cecil. društva“, imel je, kakor je bilo v zadnji številki „Soča“ naznanjeno, 6. t. m. prvo sejo. Ker se je na splošno obžalovanje pred. g. Mercina, prvostolni dekan odpovedal predsedništvu, volil se je izmed odbornikov za zdaj samo podpredsednik P. Konstantin Luser, ki je zraven tudi glasbeni vodja; tajnik in knjižničar je voljen v. č. g. Franc Sedej, prof. bogoslovja, blagajnik pa v. č. g. Hilarij Zorn, prof. veronauka na c. k. realki.

Odbor začne svoje delovanje, izvrševal bo nasvete, ki so mu bili stavljeni pri občnem zboru, preskrbi kakor hitro bo mogoče, razne muzikalije, katere se bodo razposojevale, kakor se o svojem času naznani. V imenu zbora se odbor zahvaljuje bistoma „Soča“ in „Eco del Litorale“ za prijazno podporo, izkazano „Cecilijanskemu društvu“, ter se jima še nadalje priporoča. Prijatelje cerkvene katoliške glasbe, zlasti duhovne in učitelje, pa vabi odbor, da v mnogem številu pristopijo društvu, katerega namen je pospeševati tako eminentno katoliško podjetje. Odbor.

Irredentizem je notorična reč, katere Italijani ne tajijo; notorično, javno in znano je tudi, da ima irredenta privržence med primorskimi Italijani (glej Vitezičovo dotično interpelacijo v državnem zboru), kakor ima židovska občina razen vernih židov tudi naprednjaške, ki ne zahajajo v sinagogo, ali katoliška cerkev ude, katerim cerkveni zrak škoduje. Med primorskimi Italijani in irredentariji delamo razloček; ta dva pojma nimata enakega obsega, ne zaznamujeta ene in iste reči. Med primorskimi irredentariji jih je večina slovaške krvi, katerim je mati pri zibki slovanske pesmi pela, kateri so pa pri mojstru, v šoli, na ulici, v pisarnici ali drugod slišali drug jezik in zdaj — ne vé se kako — postali so to, kar so. Ali „Corriere“ ne pozna takih mož? ali mu ta razloček ne diši? Krivo sodi, ko misli, da hočemo primorske Italijane vladi ovajati kot irredentarije, kakor ovaja on v zadnji številki prizadevanje Slovencev kot panslavistično. Poštenim, pravičnim, zvestim Italijanom imamo se posebno goriški Slovenci mnogo zahvaliti; z njimi živimo složno in mirno. Irredento imenujemo tisto, katere je v resnici, kakor priznavajo Italijani sami, in ta je Avstriji nevarna, ker škili čez mejo. Ali more „Corr.“ to tajiti? Če tega ne more tajiti, kako more trditi, da delajo Slovenci nepošteno, ko opozorujejo na nevarnost irredente in odkrivajo njen napredek? Če hoče biti „Corr.“ fedelone, najzvestejši avstrijski državljani, naj posnema naš izgled in naj dela na to, da slovanstvo na Primorskem ne bo zgubljalo udov in korist irredente, in naj ne straši s panslavizmom, ki je le v njegovi glavi.

Menjice s slovenskim tekstom. Finančno ministerstvo bo dalo tiskat menjice s slovenskim tekstom in jih bode prodalo v javno prodajo po slovenskih pokrajinah. Vsled tega je že finančna oblastnija razposlala slovenskim denarnim zavodom dopis z dotičnim formularom v pregled, da se s temi zaradi teksta dogovori. To je vseh prošnje zveze slovenskih posojilnic. Kakor nam znano, je zveza posojilnic že

sama dala tiskat slovenske menjice, ker je vlada tako dolgo čakala ustreči želji slovenskih zavodov in obrtnikov. Pri tej priliki omenimo, da so zdaj obrazci vseh potrebnih tiskovin natisnjeni in da jih bodo slovenske posojilnice dobile v kratkem v pregled, kakor je to zahtevalo načelstvo zveze slovenskih posojilnic. „Sl. Nar.“

Podporno društvo za boine duhovne, ki se je pred leti ustanovilo v Meranu na Tirolskem, preneslo je lani svoj sedež v Gorico in je sklenilo v zadnjem občnem zboru, ki je bil 14. nov. t. l., da sežida v Gorici hišo za duhovne, svoje ude, ki so prisiljeni v naših krajih zdravilje iskati. Preteklo sredo proti poldnevni položil se je temeljni kamen novemu poslopju, ki se sežida na zemljišči grofa Coroninija za palačo barona Formentinija. Delo je blagoslovil mons. Filip, častni kanonik praškega kapitula, ustanovitelj in vodja tega društva, v navzočnosti odbora in mnogih društvenikov. Stregla sta mu dva duhovna, ki se tukaj zdravita. V temeljni kamen vložili so pergament s primernim napisom. Prevzvišeni knezonadškof sprejel je pokroviteljstvo tega društva.

Vabilo. Odbor solkanske čitalnice uljudno vabi vse svoje društvenike k letnemu občnemu zboru, ki bode v nedeljo 9. t. m. ob 3. uri popoldne v čitalničnih prostorih s sledečim dnevnim redom: 1. Predsednikov pozdrav. 2. Tajnikovo poročilo. 3. Denarničarjevo poročilo. 4. Volitev predsednika. 5. Volitev novega odbora. 6. Razni nasveti. Po občnem zboru bo domača zabava pri Alojzu Mozetiču s petjem in govori.

Gospodje društveniki, posebno domači, so naprošeni, da se, če to mogoče, udeležijo v polnem številu občnega zbora, da si izmed sebe izberejo v odbor tako moške, ki bodo delali za obstoj in razvitok naše narodne čitalnice, in da ohranimo narodno čast našega Solkana. Odbor.

Cegnarjeva slavnost vršila se je v ponedeljek ob 8. uri zvečer v tržaški čitalnici jako sijajno, kakor se spodobi slavnemu slovenskemu pesniku in rodoljubi. G. Dolencec imel je slavnostni nagovor, ki je bil od navzočih navdušeno sprejet. Prijatelji poklonili so pesniku oljnatu podobo, krasno delo g. Kausa. Pri banketu vrstilo so se razne napitnice na slavljenca in na složno delovanje Hrvatov in Slovencev. Veselje trajalo je do pozne noči. Slava slavljenecu in slaviteljem!

Rodoljubom na Kanalskem in drugod, posebno častni duhovščini, priporočamo današnji dopis iz Trente, ki uči, kako se more z malimi stroški in majhnim trudom ustanoviti potajoca čitalnica na kmetih. Veliki rodoljubi in vzgledni duhovniki prejšnjih časov niso poznali te besede, a delovali so vedno po tem načelu, da je treba ljudstvo učiti, ker to mu služi v časi in večni blagor. Po tem načelu delal je župan v braniški dolini, katerega ni več med živimi, katerega vedenje so pa vsi odobraval, ki imajo srce za narod. Prejšnjih možakov lepa dejanja naj vnamajo rodoljube k neutrudljivemu delu na polji splošne omike, katero je krščanstvo odprlo vsem narodom brez izjeme.

Pogorelec na Vogerskem, za katerega smo v zadnji številki prosili, je sicer nekoliko več rošil požrešnemu ognju, nego se je prvi trenotek mislilo, vendar je škoda, katero tipi po požaru, velika in nagla pomoč potrebna. Enake, če ne večje, pomoči potreben je pa tudi oni mož z Vogerskega; ki je pogorel 26. julija t. l. Zato se zopet obračamo do milosrdnih ljudi z iskreno prošnjo, da bi blagovolili onesrečencema pomagati. Uredništvo „Soča“ je voljno sprejemati mile darove in poslati jih na Vogersko. Do zdaj smo dobili 4 gl., katere smo že zadnjič naznanili. Da ta dar ne ostane sam, naj se še veliko milosrdnikov oglasi pri nas ali pa neposredno na Vogerskem.

Jutranja in večerna zarja, katere se je kazala zadnje dni pri nas, po vsej Italiji in na Nemškem v najlepšem svitu, nastane vselej, kadar so vodeni hlapi v prelaznem stanju, t. j. kadar so toliko zgoščeni, da se začnejo kmalu pretvarjati v kapljiva telesa. V tem stanju puščajo vodeni hlapi v največji meri rumene in rdeče svetlobne trake skozi se, med tem ko posrkajo druge prizmatične barve solučne svetlobe. Iz tega uzroka ima tudi solnce rumeno barvo, ako je nebo nekoliko megleno. Ta zar nastaja na večer in jutru, ker je zrak jutru in na večer bolj hladen nego po dnevi in so vodeni hlapi bolj zgoščeni nego čez dan. Prav sedaj odgovarja ozračje v višji meri pogojem, po katerih zar nastane, nego drugikrat.

Listnica uredništva.

G. dopisniku iz Medane: ali bi se ne hoteli potruditi k nam na razgovor, ker nam dopis ni dovolj jasan?

Poslano.

Častitim gg. učiteljem in učiteljicam na Tominskem.
Da lože zadostim dostojnosti, si dovoljujem Vam vsem ob enem po tej poti naznaniti, da sem po svojem prepričanju o naših razmerah, v katerih ni mogoče naših potreb z uspehom zastopati, za boljše spoznal odložiti zastopstvo v c. k. okr. š. svetovaistvu, s katerim ste me bili počastili.

Zahvaljuje se Vam za skazano mi zaupanje, bivam

Vaš zvesti tovariš
V Tolminu, 5. dne decembra 1883.

G. Likar.

Jaz sem okolo 35 let star, zdrav, zmožen nemškega in slovenskega jezika v pisavi in v besedi, razumem gospodarstvo in sem izvrsten lovec (ter se morem z najboljšimi spricali rednega življenja skazati). Kedor mi torej priskrbi službo gozdarja ali majerja pri kakšni grajščini, plačam mu 30 gl. takoj pri nastopu službe.

Ponudbe, sprejema iz prijaznosti, uredništvo „Soča“.

Razpis služeb.

V tem okraji so razpisane službe učiteljev voditeljev enorazrednic v Sedlu, Soči, Drežnici, na Kamnem in na Grahovem za definitivno nastavljenje. Plača je določena po postavi 10. dne marca 1870 in 4. dne marca 1879.

Prošnje s postavnimi spričevali sposobnosti je vložiti do 20. dne januarja 1884 po predstavljenih oblastnjah.

C. k. okr. š. svet v Tominu,
3. decembra 1883.

Gotov pomoček.

Vsodko dobi plačilo hitro nazaj, ako bi ostal moj gotovi

ROBORANTIUM (pomoček, da brada raste,)

brez uspeha. Ima tudi gotov uspeh proti pleši, izpadanju las, luski, nastigli glavi in osivljenju las. Uspeh je gotov po nekaterem drgnjenju. Deluje hitro. Izvirne steklenice razposilja po 1 gl. 50 kr., steklenice za poskušnjo po 1 gl. I. Grollich v Brnu. Zaloge: v Gorici: Cristofolotti, lekar; v Trstu: Pavel Rocca, lekar v mestni palači; v Ljubljani: Ed. Malve; v Zadru: N. Androvich.

Roborantium rabi se pogosto z uspehom tudi proti slabosti spemina in bolestiti v glavi, kar se lahko dokaže s spričevali in zahvalami.

NB. V imenovanih zalozah dobi se tudi ustna karpaska vođa Grollichova, gotova pomoč zoper vsakršno bolenje zob, neobhodno potrebna, da se ohrani njih lepota, izvrstno sredstvo, da se ohranijo in čistijo zobje, usta in lesna, sestavljena iz zdravilnih korenin moravskih Karpat; prave steklenice po 60 kr.

CVET ZOPER TRGANJE

po dr. Maliču

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, terganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otekline, otrpele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine po polnem trganju, kar dokazuje obilno zahvali. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Maliču“ s zraven stoječim znamenjem; 1 steklenica 50 kr.

Zahvala.

Gospodu pl. Trnkoczy-ju, lekarju v Ljubljani.
Moja mati so na protinske bolezni na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujša prihajala in uže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet po 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res imel je čudovit vspeh, da so se po kratkejši rabi oprostili mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam torej dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednake bolezni priporočam. Vašej blagorodnosti pa izrekam najprišrčnejšo zahvalo, z vsem spoštovanjem udani

Fran Jug, posestnik v Šmarji p. Celji.

Planinski zeliščni sirup krajuski,
izboren zoper kašelj, hripavost, vratabol, prsne in pljučne bolezni; 1 steklenica 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in sirupi.

Kri čistilne kroglice, c. kr. priv.,
ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisučkrat sijajno osvedočile pri zabasanju človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skazenem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatuljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatuljami 1 gold. 5 kr. Razpošilja se le jeden zavoj.

Naročila se izvrše: najhitreje s poštnim povzetjem v lekarni pri „samorogu“

Jul. pl. TRNKOCZY-ja na Mestnem trgu v Ljubljani.

Šiva se po meri.

SAMO

pri Ignaciji Steinerji v Gorici,
nasproti nadškofjski palači,

dobi se najbolje in najceneje obleka za gospode, dečke in otroke vsake vrste in velikosti na poljubno izbiro vedno gotova.

Čudovito dober kup!

1 zimska suknja od 10 gl. naprej,
1 zimska obleka za gospode od 10 gl. naprej,
1 hlače za gospode od 3 gl. naprej,
1 obleka za otroke od 2 gl. 20 kr. naprej.

Poprave vsake vrste najceneje.

Obrazci na ogled brezplačno in poštne prosto.

Kar ne pristaja, vzamemo radi nazaj.

Salonska obleka od 22 do 66 gl.

Zaloga robe

in
izdelovalnica

VSAKOVRSNE OBLEKE
civilne, vojaške in duhovske.

M. POBERAJ

v Gorici, na Travniku, h. št. 28

pred kosarno,
se toplo priporoča slavnemu občinstvu za točno in pošteno postrežbo.

Hlače iz mešanine (štof) od 3 do 15 gl.

Obleka iz mešanine (štof) od 10 do 48 gl.

Zimske suknje od 16 do 60 gl.

Tiskarnica in papirarnica

SEITZ-EVA V GORICI

s pridruženo zalogo

c. k. papirnice v Podgori

v semeniščni ulici

priporoča svojo bogato zalogo potrebščin za urade, knjig in potrebščin za šolo vsake vrste, tiskanic za častite cerkve, za c. k. urade in županstva, kupčijskih zapisnikov, molitvenih knjig, fino in navadno vezanah, itd. itd.

Ima tudi zbirko prijetnih beril in povestij, izmed katerih navaja sledeče:

Trnjulčica; Aladin s čarobno svetilnico; Pritlikovec; Dežela lenuhov; Robinson; Snegulčica; Pravljica o obutem mačku; Venček za vezilna darila; Bojtek; Grizelda; Na valovih južnega morja; Hirlanda; Crni bratje; Jama nad Dobrušo; Nikolaj Zrinski; Hildegarda; Eno leto med Indijanci; Najdenček; Cesar Maks; Vrtomirov prstan; Dve čudapolni pravljici; Pod turškim jarmom; Nemški Pavliha; Repoštev; Zbirka ljubimskih in ženitovanjskih pisem; Sanje v podobah; Hitri Računar itd.

Prekupčevalcem dovolijo se posebno ugodni pogoji.

The London
Bodegá Comp.
Original

Na Dunaji, Kärnthnerstrasse, 14.
V Trstu, prehodna zaloga, via S. Nicolò 17.

Neposredno vvažana prava in nepoplačena
španska in portugalska vina, angleška žganja,

Specijaliteta, zdravniška vina,

Malaga Sect, Vino Santo, Alicante
od profesorja dr. L. ROESLER-ja (c. k. poskuševališče v Klosterneuburgu) za šibke in bolne dobro spoznane.

I. B. Purger

v Groedenu

v Tirolih se priporoča častiti duhovščini in cerkvenim predotojnikom za napravo cerkvenih in domačih altarjev ter tabernakelnov v vsakem slogu. Ima mnogo velikih fotografij, katere pošilja na ogled in izbiro onim, ki za to prašajo.

Tudi izdolbene križevе pote z okvirji v vsakršnem slogu in božične jaslice izdeluje po katerikoli meri in načrtu. Posebno priporoča več cerkvene jaslice, ki se devajo na altar in so lepo prevlečene. Proračune pošilja brezplačno. Podobe in načrte pa prosi nazaj, ko se ponudba ne spejme. Za lepo izpeljavo daje poročstvo.

SPRIČEVALO.

Blagorodnemu gospodu I. B. Purger-ju, v Groedenu v Tirolih.

S srčno radostjo Vam naznanjam, da smo z Vašim Kristusom, ki ste nam ga poslali za misijonski križ, splošno zadovoljni. Kristus je tako lep, da bi služil v kinč tudi najlepši cerkvi, in žal nam, je da ga nimamo v cerkvi, namesto da ga imamo na prostem. Zaboje je bil za pošiljatev prav primeren in nikomur se ni bati, da bi se Vaše blago s pošiljanjem pokvarilo. Firma I. B. Purger v Groedenu v Tirolih naj bo s tem vsem toplo priporočena.

Antisenhofen, Gorenja Avstrija, Innkreis, oktobra 1882. Anton Schwenker, kooperator.

Jožef Pallich,

prodajalec c. k. šolskih in vsakovrstnih drugih knjig ter pisnih potrebščin v Gorici, na Travniku h. št. 6, priporoča svojo bogato zalogo za pisanje, risanje in šolo potrebnih priprav ter sprejema naročila na knjige, ilustrirane liste in časopise vsake stroke in v vsakem jeziku z zagotovilom natančne postrežbe in nizke cene. Veliko zalogo cerkvenih tiskovin in molitvenih bukev iz Ljubljane priporoča posebno častiti duhovščini.

Usnje. Usnje. Usnje

vsake vrste za čevljarje, bukvoze, torbarje, sedlarje, pasarje, tapecirarje, kožuharje, rokovičarje itd.

razpošiljajo poštne prosto in tudi posamezne dele

po najnižjih cenah za na debelo po želji in potrebi gg. naročnikov.

Blago za ta čas:

visoke škorenjske cevi vsake velikosti, dokler jih je kaj, dobre in po ceni.

Srničja koža za snaženje

v štacunah in na stanovanjih od 10 kr. naprej.

Usnjarska štačuna:

Reumeyer & Co. Wien.

Stefansplatz, Goldschmiedgasse, 3.